

fidiN

federatie financiële intermediaire
dienstverlening in Nederland

AFM
Postbus 11723
1001 GS AMSTERDAM

Datum : 14 april 2009
Onderwerp : Consultatie beleggingsondernemingen
en provisies
Ons kenmerk : FdJ/Ihu/904037
Contactpersoon : Drs. F. de Jong
Doorkiesnummer : 033 - 464 3479
E-mail : f.de.jong@nva.nl

Geachte heer, mevrouw,

Federatie FIDIN (het samenwerkingsverband van NBVA en NVA) en de OvFD, maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het consultatiedocument beleggingsondernemingen en provisies d.d. 12 maart 2009 met Referentie 0809-1804m. Onderstaand geven wij eerst onze algemene reactie, gevolgd door ons commentaar per pagina.

ALGEMENE REACTIE

FIDIN en de OvFD zijn positief over het uitgangspunt van de AFM om de inducementregels te gebruiken om excessieve prikkels, die van beloning kunnen uitgaan richting beleggingsondernemingen (BO's), aan te pakken. FIDIN en de OvFD kunnen zich echter niet vinden in de vorm waarin de AFM dit beleid heeft neergelegd. De (administratieve) belasting die hiermee voor de beleggingsonderneming ontstaat, is onverantwoord zwaar. Naar de mening van FIDIN en de OvFD is het de eigen verantwoordelijkheid van een beleggingsonderneming om zorg te dragen dat de ontvangen provisie aan de inducementregels voldoet. Daarvoor hoeft een ondernemer geen procedure vast te leggen, zolang hij maar weet dat dit tot zijn verantwoordelijkheid behoort.

FIDIN en de OvFD zijn verder van mening dat provisie als systeem een uitstekend beloningssysteem is, waarbij kruissubsidie er voor zorgt dat de consument toegang houdt tot financieel advies. FIDIN wil ervoor waken dat een situatie ontstaat zoals in Engeland, waarbij fee er toe heeft geleid dat onafhankelijk financieel advies een luxegoed is geworden. In Engeland is onafhankelijk advies alleen toegestaan als dit op feebasis gebeurt. Als gevolg daarvan is onafhankelijk financieel advies veel duurder geworden en zijn consumenten afhankelijker geworden van directe aanbieders.

fidiN
federatie financiële intermediaire
dienstverlening in Nederland

Organisatie van Financiële Dienstverleners

FIDIN en de OvFD zijn dan ook principieel van mening dat de AFM zich moet onthouden van uitspraken over wat zij een ideale vorm van beloning vindt. Naar onze opvatting dient de toezichthouder bestaande regelgeving te interpreteren en te handhaven, waarbij zij vaststelt of die regelgeving wordt overtreden of niet.

De AFM stelt verder dat de definitie van provisie in artikel 1:1 Wft ruim is en dat een ontvangen vergoeding al snel kwalificeert als 'provisie'. Wij delen dit standpunt niet. In de definitie van provisie wordt duidelijk een koppeling gelegd tussen bemiddeling/advisering ter zake van een financieel product en de daarvoor verkregen vergoeding. Onze interpretatie is dat provisie dus een directe relatie moet hebben met (de totstandkoming van een overeenkomst ter zake van) een financieel product of het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst. Dit brengt met zich mee dat algemene vergoedingen (geldelijke en niet geldelijke) die niet zijn terug te voeren tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst of het totstandkomen van een overeenkomst ter zake van een financieel product niet onder de definitie van provisie behoren. Desalniettemin zien wij ook het nut van een toetsing van dergelijke vergoedingen aan de inducementregels (voorkomen van uitwijkgedrag).

FIDIN en de OvFD gaan er vanuit dat de AFM de inducementregels gebruiken voor een zeer marginale toets bij de beloning van beleggingsondernemingen. Daarbij moet de insteek wat ons betreft zijn dat de toets aan de inducementregels alleen wordt gebruikt, daar waar de AFM signalen heeft dat er sprake is van excessieve beloningen aan beleggingsondernemingen.

Met vriendelijke groet,

NBVA

Mr. A.R. Groenemeijer
Voorzitter NBVA

NVA

Mr. N.A. Mourits
Directeur NVA

OvFD

C. Kielstra
Directeur OvFD

fidiN
federatie financiële intermediaire
dienstverlening in Nederland

Technische reactie

Pagina 1: De zin “in een ideale situatiein rekening bij de cliënt” weglaten. De AFM dient zich te onthouden van uitspraken over wat volgens haar een ideale situatie is. Naar onze opvatting dient de toezichthouder bestaande regelgeving te interpreteren en te handhaven waarbij zij vaststelt of die regelgeving wordt overtreden of niet. Deze opmerking geldt ook voor punt 5/inleiding op pagina 4.

Pagina 3: bij stap 1 bestrijden wij de uitleg van de AFM dat artikel 1:1 van de Wft een ruime interpretatie betreft van het begrip provisie. De wettelijke definitie gaat duidelijk uit van provisie *ter zake van een financieel product*. Onze interpretatie is dat provisie dus een directe relatie moet hebben met een financieel product, wat betekent dat algemene vergoedingen (geldelijk en niet geldelijk) niet tot deze definitie behoren.

Bij stap 3 gaan wij er vanuit dat de door het ministerie van Financiën beschreven *aanbieder onafhankelijke fee*, is toegestaan. Indien een BO met een cliënt vooraf de hoogte van de fee overeenkomt en de cliënt daarbij toestemming (of opdracht) geeft om de fee via de premie in een keer door de aanbieder te laten uitbetalen aan een BO, dit op grond van art. 168a, tweede lid en onder a zonder meer is toegestaan. Het ligt in de rede dat hier een contractuele opdracht aan ten grondslag ligt.

Pagina 5: ter verduidelijking zou hier ook kunnen worden aangegeven dat stap 2 en 3 niet van toepassing zijn op de beschreven situatie.

Pagina 6: ten aanzien van provisie die de kwaliteit van dienstverlening ten goede komt, stelt de AFM dat dit mede op collectief niveau moet worden beoordeeld. FIDIN/OvFD is het met deze visie eens, echter stelt ook vast dat daarmee de opvatting van de AFM strijdig is met het nu voorliggende voorstel tot wijziging van het Bgfo dat alleen nog transactiegerelateerde provisie toestaat.

Daarnaast geeft de AFM aan, dat bij de toetsing van de norm of een provisie geen afbreuk doet aan de verplichting van een BO om zich in te zetten voor de belangen van de cliënt, wel naar de individuele klantrelatie wordt gekeken. Voor de eenduidigheid in de guidance van de AFM stelt FIDIN/OvFD voor om de inducementregels uitsluitend op collectief niveau (ondernemingsniveau) toe te passen. Dit past ook in de CESR Recommendations van mei 2007 (Ref: CESR/07-228b) waarin CESR onder meer stelt (pag. 8): “Further, CESR considers that such payments may also benefit other clients or groups of clients apart from the particular client that is receiving the investment service; in this case the requirement to enhance the quality of the relevant service to the client is met at the level of the service, provided that the other clients or groups of clients are receiving such a service.”

Pagina 7: FIDIN/OvFD ziet niet hoe in de praktijk op voorhand een inschatting kan worden gemaakt of een provisie een evenwichtige relatie heeft met de kosten en inspanning. Daarbij komt dat deze inschatting weer niet op individueel klantniveau hoeft te worden gedaan, in tegenstelling tot de norm om in het belang van de klant te werken.

De visie dat een doorlopende vergoeding in beginsel een relatie dient te hebben met kosten en inspanningen van de BO, impliceert dat de inducementregels – op zijn minst – op gespannen voet staan met de balansregel ten aanzien van de verplichte maximale verhouding tussen afsluit- en doorlopende provisie. Naar wij begrijpen deelt de AFM dit standpunt.

fidiN

federatie financiële intermediaire
dienstverlening in Nederland

Organisatie van Financiële Dienstverleners

Ten aanzien van indicator 3, stelt FIDIN voor om het woord sterk niet tussen haakjes te zetten. Alleen een sterke afwijking (wat is sterk overigens?) zou strijd moeten opleveren met de inducementregels. Overigens is FIDIN principieel van mening dat in een transparante wereld, waar ook nog eens met de klant een dienstverleningsdocument wordt uitgewisseld, de overheid überhaupt geen bemoeienis zou moeten hebben met de hoogte van de beloning.

Met betrekking tot deze factor 3 geldt ook, dat deze niet aansluit bij factor 3 van CESR. De CESR factor bevat (in het geheel) geen afweging met betrekking tot een gebruikelijke marktpraktijk, zodat de AFM dus zelfstandig een nieuwe norm introduceert.

De AFM laat verder na, aan te geven wat zij verstaat onder “de gebruikelijke marktpraktijk” en “(sterk) afwijken”, waarmee deze toets wel zeer subjectief wordt. De AFM geeft geen verdere argumentatie.

Verder is de bedrijfseconomische grondslag van dit deel van de redenering van de AFM zwak. Enerzijds stelt de AFM dat de (hoogte van de) provisie gerelateerd moet zijn aan (de hoogte) van de gemaakte kosten en de geleverde inspanningen, anderzijds stelt zij dat de provisie grosso modo conform de gebruikelijke marktpraktijk moet zijn. Indien een bemiddelaar echter zijn processen beter op orde brengt (efficiëntie) en daardoor de kosten verlaagt dan ontstaat er mogelijk een discrepantie tussen de gebruikelijke marktpraktijk van de provisie en de mate waarin de provisie gerelateerd is aan de gemaakte kosten en geleverde inspanningen. Op dat moment lopen de eisen van de AFM uiteen en is de vraag welke eis prevaleert. Mag een bemiddelaar een provisie in lijn met de gebruikelijke marktpraktijk ontvangen die niet (voldoende) in relatie staat met de gemaakte kosten en inspanningen? Of wordt een bemiddelaar (in economische zin) gestraft voor een efficiënt optuigen van de processen in zijn organisatie? Uit het stuk van de AFM valt dit niet op te maken.

Ten aanzien van indicator 5, willen we benadrukken dat het merendeel van het intermediair (nationaal regime) uitsluitend op provisiebasis werkt. In dat geval is het afwegen van afhankelijkheid van een bepaalde beloningsvorm niet van belang.

De aanbeveling van de AFM om in het beleid van een BO inzake inducements voor elke provisiestructuur een onderbouwing te maken van de toelaatbaarheid, beschouwen wij ook als een aanbeveling die niet wettelijk kan worden afgedwongen, nu deze ‘aanbeveling’ geen wettelijk grondslag kent. Hij mag naar onze mening dan ook niet tot norm worden verheven.

FIDIN is het niet eens met de aanbeveling van de AFM om de transparantie van vergoedingen via de website te laten plaatsvinden. Daarvoor is vanaf 1 juli 2009 nu juist het dienstverleningsdocument bestemd en bedoeld, om de cliënt in een vroegtijdig stadium inzicht te geven in de te verwachten hoogte van de beloning van het intermediair. Daarnaast wordt aan elk individuele klant de exacte beloning nominaal transparant gemaakt.

Pagina 12: met het gekozen voorbeeld bij indicator 2, belemmert de AFM naar onze mening de vrije marktwerking. Hiermee wordt in feite de spread of business per kantoor gevraagd, terwijl het feitelijk moet gaan om de vraag of een provisie de inducementtoets kan doorstaan. Door de te beoordelen provisie in relatie met de provisie van andere aanbieders te plaatsen, wordt de inducementnorm zwaarder geïnterpreteerd, hetgeen naar onze mening in strijd is met CESR-recommendations. Het kan ook mogelijk zijn dat die ene aanbieder met 2% provisie voor de klant een beter product oplevert.

fidiN
federatie financiële intermediaire
dienstverlening in Nederland

Ten aanzien van indicator 4 vragen wij ons af of het feit dat een product binnen hetzelfde concern of groep wordt afgesloten (bijvoorbeeld Rabobank – Interpolis, Nationale Nederlanden – RVS), betekent dat de onderlinge provisie een strengere inducementtoets moet doorstaan? De uitleg van de AFM bij deze indicator is onduidelijk.

Pagina 13: FIDIN is het oneens met de stelling van de AFM dat BO's de voorgestelde maatregelen moeten treffen om te kunnen aantonen dat is voldaan aan de inducementregels. FIDIN ziet de inducementregels als een toetsing achteraf, als er sprake is van provisiegedreven misselling, waarbij het de eigen verantwoordelijkheid is voor de ondernemer om te bepalen of dit vooraf in een procedure wordt neergelegd. FIDIN heeft bezwaar tegen het opleggen van deze extra administratieve last aan het intermediair. Het intermediair hoeft toch ook niet vast te leggen in een procedure hoe men een passend advies denkt te garanderen?

Voor wat betreft de bewaartermijn, wijst FIDIN erop dat voor beleggingsondernemingen die gebruik maken van het Nationaal Regime een bewaartermijn in afwijking van de bewaartermijn van art. 35 Bgfo een bewaartermijn van een jaar geldt (artikel 35a, eerste lid, aanhef en onder d, van de Vrijstellingsregeling Wft). Wij verzoeken de AFM de passage omtrent de bewaartermijn conform aan te passen.